

Makten och Härligheten

Musik: Fredrik Österling
Libretto: Hanna Höglund

Disclaimer:

*Det ni nu ska få bevittna skulle kunna vara verkligt.
Men det är det inte.
För det är en opera.*

Vi börjar med Gustav den tredjes högtidliga intro.

Gustaf III:

Jag har drömt om något högre,
Något vackert,
Något skönt.
Sverige
tråkar ut mig.
Jag drömde
om en samling
av belevad karaktär.
Som i Paris.
Paris
Paris
Fast hemma.
En samling
som vårdar språket här –
En akademi.
Akademi
Akademi
En akademi
det vill jag ha!
Med massa ledamöter som
stöter, blöter, nöter
stöter, blöter, nöter
stöter, blöter, nöter
Stöter
Blöter
Nöter
Här ska bara ingå herrar
som skriver
som kan nåt
och har smak.
Snille
är rätt viktigt
och att man är man
och kan sin sak.

Jag drömde
om en samling
av belevad karaktär.
Som i Paris
Paris
Paris
Fast hemma.
En samling
som vårdar språket här –
en akademi.
Akademi
Akademi
Aderton ska de bli.
Det klingar kungligt tjusigt.
Med inte-,
inteklek -,
intellekt-,
INTELLEKTUELL
esprit.

Svenska språkets höga renhet,
ja, denna måste tryggas.
Och ska jag ta över världen,
må ett tjusigt luftslott byggas.
För här är själva poängen,
om ni ej har annat den:
Bara om vi vårdar språket och
jag tar makten över adeln och
skickar utklädda soldater över gränsen
för att mucka gräl med ryssen
etcetera
etcetera
etcetera,
Så kan Sverige bli stort igen!
Men vad hör jag –
grälas det i Börshuset?
Hur har detta kunnat ske?
Jag smyger närmre.

Scen 1. "Avgå"

Kör och solister:

Avgå!

Avgå!

Avgå!

Avgå!

Vi vill inte avgå!

Vi vill inte avgå!

Avgå!

Avgå!

Avgå!

Avgå!

Ballotering!

Ballotering!

Ballotering!

Vita, svarta

Vita, svarta kulor

Kulor

Rösta om,

rösta bort,

rösta in

Vita, svarta

Vita, svarta kulor

Kulor

Avgå!

Avgå!

Avgå!

Avgå!

Vi vill inte avgå!

Vi vill inte avgå!

Avgå!

Avgå!

Avgå!

Ballotering!

Ballotering!

Vita, svarta

Vita, svarta kulor

Rösta om,

rösta bort,

rösta in

Vita, svarta

Vita, svarta kulor

Kulor

Dirigenten:

Tysta!

Ordning i salen!

Nu är det faktiskt torsdagsmöte.

Orkestern har repat hela veckan

och vi har en massa publik här.

Vad är det som har hänt egentligen?

Kan vi få höra.

En i taget.

Sara, du kan väl börja?

Sara Danius:

Jag, har lett denna församlingen, jag.

Jag, i höga klackar med intelligens och grace.

Men nu har jag slagit i ett glastak.

Jag kan höra splittret ända hit.

Dirigenten:

Jovisst.

Absolut.

Fast vad var det som hände innan dess?

Det börjar alltså med...

Kör:

Det börjar [Ack!]

Det börjar [Ack!]

Med den vi inte nämner. [Ack!]

Med den vi inte nämner.

Kulturprofilen.

Kulturprofilen.

Kulturprofilen.

Fast det var ju inte vårt fel.

Och så var det det där med lägenheterna.

Fast det var ju inte vårt fel.

Och så läckan.

Vårt Nobelpris.

Tystnaden är väldigt viktig.

Väldigt väldigt väldigt väldigt.

Tystnaden är väldigt viktig.

Väldigt väldigt väldigt väldigt.

Tystnaden är väldigt viktig.

Väldigt väldigt väldigt väldigt.

Horace:

Tyst!

Jag är Horace Engdahl, förresten.

En gång ständig sekreterare

I denna illustra församling.

Sara:

Jag kan höra splittret ända hit.

Horace:

...kanske den bäste

Om jag får säga det själv.

Jag må ha slutat som ständig sekreterare

Men på min stol

Där sitter jag för evigt

Till skillnad från vissa andra.

[Ensemble]

Horace:

Ja ja.

Såna här bataljer

kan damer hållas med.

Vi grabbar

har viktigare saker att prata om

Låt mig förklara

Det är ganska tydligt var problemet ligger

Låt mig citera mig själv:

”Jag vet inte om män passar bättre
att sitta i den här typen av församlingar

Att de tolererar bättre

den typ av påfrestningar som uppstår

När maktkampen rasar

När man mäter vidden av den splittring

Som nu är ett faktum

i Svenska Akademien

Kan man inte komma

Till någon annan slutsats

Än att Sara Danius

Är den av alla sekreterare

Som lyckats sämst med sin uppgift

Som lyckats sämst med sin uppgift

Som lyckats sämst med sin uppgift.”

Att avgå vore egendomligt

Jag är invald på livstid

Det är min plikt att kvarstå till min död

Och det kommer jag också att göra

Jag hörde ett ljud ner i gränden
Som om någon stod och sjöng
En serenad
En serenad
Jag tittade ut genom fönstret ner i gränden
Som vi gör i Gamla Stan
I Gamla Stan
Där stod Frostensson, Espmark, Trotzig, Allén
Vill du bli en av oss?
Jag vacklade bakåt, där i gränden
Så där som vi gör i Gamla Stan
Tog stöd och muren var sval
Sjunger
Ni en romans, en romans för mig?
Sjunger ni en romans, en romans för mig?
Fråga' jag, och dom svarade "ja".
Ja, sa dom, just du
Ja, sa dom, just du
Horace
Jag gav dom mitt allt,
Jag gav dom mitt allt,
Där och då
Jag gav dom mitt allt,
Jag gav dom mitt allt

Sjunger ni en romans,
en romans för mig?
Sjunger ni en romans,
en romans för mig?
Fråga' jag, och dom svarade "ja".
Ja, sa dom, just du
Ja, sa dom, just du
Horace
Jag gav dom mitt allt,
Jag gav dom mitt allt,
Där och då
Jag gav dom mitt allt,
Jag gav dom mitt allt
Där och då

Äntligen där
Äntligen uppe
Med de bästa
Vår elit
Här är luften klar
Råder renhet och höjd
Här är glansen från Gustavs da'r

Högt uppe på Parnassen
Tänk att den de valde
Var jag.

[Ensemble:]

Sjunger ni en romans,
en romans för mig?
Sjunger ni en romans,
en romans för mig?
Fråga' jag, och dom svarade "ja".
Ja, sa dom, just du
Ja, sa dom, just du
Horace
Jag gav dom mitt allt,
Jag gav dom mitt allt,
Där och då
Jag gav dom mitt allt,
Jag gav dom mitt allt

Gustav III:

Åh hjälp
Mon dieu
Det här blev inte som jag tänkte mig
Hur har sådana sopor
Hamnat i Akademin?
Vänta
Nu kommer någon
Jag kamouflerar mig.

Scen 2. Börshuset

Kristina Lugn:

Nä-ä. Nu e ni galna.
Jag röker.
Ni kommer att dö!
Var e alla?
Konstigt.
Jag trodde Katarina skulle vara här.
Äsch, dessa journalister.
Jag kommer försent igen.
Därute hejar alla på Danius.
Bah Kunke knyter blusen hon med.
Bah!
Team Horace, det är jag.
Aldrig har det varit nå't besvärligt
Att va' kvinna

Inte här i akademien.
Kvinna, kvinna, kvinna!
Jag är ju också kvinna.
Har de inte märkt det, va?
Har de inte märkt det?
Märkt det
Märkt det
Kvinna, kvinna, kvinna!
Aldrig var't nå't problem
Men att va' Lugn
De e minsann svårt
Jag tänker på min hyra
Fyra tusen mer än min pension
Jag kan inte hoppa av
Ens om jag ville. Eller?
Kvinna, kvinna, kvinna!
Alla vill ha snabba svar
Jag jobbar inte så
Tänker högt
Drar ett skämt
Jag är ju kul
Men ingen fattar
(Intervju Dagens Eko)
Ensam!
Ensam är man inför mobben
Missförstådd
Förlöjligad
Kanske lite älskad
Nä.
Kvinna, kvinna, kvinna!
Jag önskar det vore som förut
Som på den gamla goda tiden!
Frackar snille smak
Ledamöter som satt tills de dog
Sekreterarna på sina tavlor
Om jag kunde frammana dem i kväll!
Kvinna, kvinna, kvinna!

De Döda Ständiga Sekreterarna:

Någon kallade!
Var är vi?
Börshuset!
Vad har hänt?
Kalabalik.
Nyheten har nått oss
De aderton är i fara
Men misströsta ej.

Vi, de döda ständiga sekreterarna
Sekreterarna
Har kommit för att rädda er!
Det finns en anledning
Att akademien har funnits så länge
Att den har evigt liv
Vi är bra på att släta över
Alla glömmer ert kiv
Vi är bra på att släta över
Alla glömmer ert kiv
För lösningen på edra problem
Är att fokusera på det viktiga
Ordlistan
Ordlistan
Ert främsta uppdrag
Ordning i Kaos
Svenska språket
Behöver styrning
Akademien ska ha auktoritet
Så folk ska glömma
Bostadsaffärer,
läckor och osedlighet
Men misströsta ej
Vi de döda ständiga sekreterarna
Sekreterarna
Har kommit för att rädda er
För det är ju vi som håller svenska språket i vår hand!
Lyss gryningen randas
Skrattmåsar skränar
Därute har tusen knytblusar
Barrikaderat sig!
Vik hädan mörker
Låt ljuset vinna
Låt morgonsolen blänka
I den ädla mässingsskylten
Vi givits av Jesper Svenbro
Sch!

Dirigenten:
Okej allihopa.
Då repar vi lite inför akademiens högtidssammankomst.
Kören – är ni redo?
Då tar vi hyllningskoralen.
En-två-tre-fyra

Akademien
Akademien
Akademien
Akademien
Akademin är Svea Rikes mittpunkt.
Mittpunkt
Definierar
Makten och härligheten
Snillena med smaken
Makten och härligheten
Härligheten

Akademien
Akademien
Akademien
Akademien

Kristina Lugn:
Hallå, hallå
Jag har en grej
Som jag vill säga
En dröm kom till mig i natt
En lösning på hela bråket
Ordlistan!
Vi borde distra...
Distrahera journalisterna
Kvinna, kvinna, kvinna!

Manskör:
Ordlistan!
Ordlistan!

Horace:
Märkligt.
Också jag
Horace
Drömde detsamma
Att vårt allra viktigaste arbete
Är den outhärliga
Ja, oomkullrunneliga

Sara Danius:
Själv drömde jag
Inget alls
Det gör jag aldrig
Hur skulle det vara att...
Är det nå'n som sett Katarina förresten?

Stig:
Tjena, allihopa.
Conciglieri.

Horace:
Stig!
Vad gör du här?

Stig Larsson:
Jag är här
I egenskap
Av er mesta
Bidragstagare
Jag menar
Stipendiat
Och Sveriges störste poet

Sara och Kristina:
Jaså?

Stig Larsson:
Och Sveriges störste poet

Sara och Kristina:
Jaså?

Stig Larsson:
Jag är här för att accentuera
Ja, lyriskt aktualisera
Ja, lyriskt aktualisera
Inseminera!
Nej!
Ja, för att prata om kvinnor och män.
Har ni tänkt på att
Goethe rimmar på Sköte!
Goethe rimmar på Sköte!
Goethe rimmar på Sköte!

Horace Engdahl:

Oh my God.
Han är ett geni.
Ett av de centrala
Författarskapen
I sin generation

Stig:

Ja, jag är ett stort geni
Spelar ingen roll
Hur jag betar mig
Jag kan sitta i teve med en öl
Och berätta om mitt system
Pengarna kommer ändå
Pengarna trillar in ändå

Sara och Kristina:

System?
System?
System?
System?

Stig Larsson:

Ja, mitt kodsysteem, ni vet.
Jag och Jean-Claude
Satt på krogen
Och klassificerade tjejerna efter färg
Blått som havet
Ingen fattar
Lila – förbjudet
Ingen rör
Utom jag.
Nej tänk bort det där med Baywatch
Det var inga skönhetsmissar vi pratar om
Vi var djupare än så
Vi var djupare än så

Horace:

De var djupare
De var djupare
De var djupare
Än så

Stig:

Tänk Laura
I Twin Peaks
Då var det lila
Jojomen.

Lila
Förbjudet
Ingen rör, utom jag.

Sara:
Det känns inte så fräscht, Stig.

Stig:
Vadå?
Jag har alltid varit en kvinnovän.
Alltid varit öppen för kvinnliga skribenter
Bland annat
Vackra
Söta
Ja, några har faktiskt förändrat svenska språket
Det har jag alltid sagt
Nästan mer än mig.

Horace:
Okej, Stig. Dags att lämna scenen.

Stig:
Bara en sak till
Kan man få lite stålar
Det kostar på att vara genial

Horace:
Vi kan prata om det sen.

Stig:
Goethe rimmar på sköte!
Nej tänk bort det där med Baywatch
Det var inga skönhetsmissar vi pratar om
Vi var djupare än så
Vi var djupare än så

Horace:
De var djupare
De var djupare
De var djupare
Än så

Kristina Lugn:
Det är ett skit ni håller på med
Det här med Akademien, asså
Annars är jag ett svin på många sätt
Men Akademien är oskyldig
Usch!

Va irriterande
Att alla ljuger så mycket om en
De' e så hemskt
Jag blir så ledsen att journalister
Beter sig så här
Jag ska aldrig mer ge en
Intervju till en journalist igen

Sara Danius:

Jag kunde inte sagt det bättre själv
Kära ledamöter
Kära publik
Lyssna till mina Knytblusar
Knytblusar

Kör:

Sara!
Sara!

Sara Danius:

Lyssna, lyssna, lyssna!

Kör:

Sara!
Sara!

Sara Danius:

Take it away, Horace

Horace:

Knytblus är en damblus
Som har ett band
Att knyta i rosett runt halsen
Plagget
Introducerades under sent
Artonhundratal
Men dess popularitet har
Varierat, med toppar,
under främst nittonhundrafyrtiotal
Nittonhundraåttiotal och under
Tvåtusentalet

Sara Danius:

En av mina goda egenskaper
En av mina goda egenskaper
Är min starka känsla
Känsla känsla för rätt och fel

Jag har dåliga egenskaper
Jag har dåliga egenskaper
Men min moral är hel och
Min moral är ren och hel

Er gubbklubb jag nu slår i spillror
Så smaka min pennas stål!
Er samling av åldrande viljor
Ska nu få så mycket den tål.

Akademien
Ska öppnas mot världen
Annars tackar jag för mig och går
Ah-ah-ah-ah-ah-ah
Varför stanna i denna härden
Nog för mig jag har gjort mina år

En av mina goda egenskaper
En av mina goda egenskaper
Är min starka känsla
Känsla känsla för rätt och fel

Jag har dåliga egenskaper
Jag har dåliga egenskaper
Men min moral är hel och
Min moral är ren och hel

Er gubbklubb jag nu slår i spillror
Så smaka min pennas stål!
Er samling av åldrande viljor
Ska nu få så mycket den tål.

Er gubbklubb jag nu slår i spillror
Så smaka min pennas stål!
Er samling av åldrande viljor
Ska nu få så mycket den tål.

Horace:

Knytblus är en damblus
Som har ett band
Att knyta i rosett runt halsen

Dirigenten:

Vänta jag hör nå't!
Det mullrar.
Det är någon som kommer.

Katarina:

Inte en strimma skimmer
Från Gustavs dagar
I detta rum

Ensemble:

Katarina!

Katarina:

Inte en strimma skimmer
Från Gustavs dagar
I detta rum

Ensemble:

Katarina!

Sara:

Typiskt
Att hon dyker upp
Men va' bra!
Du är här då kan vi
Diskutera det här med läckan du vet
Visst var det väl du?
Lika bra att erkänna?

Katarina:

Det var han och jag.

Sara:

Ja?

Katarina:

Det var han och jag.

Sara:

Ja?

Katarina:

På skrynkliga lakan
Jag nekar till allt
Jag är fri från synd
Jag är oskyldig
Sedan minst tjugo år
Fallera
Att fantisera om andras snedsteg
Det kan massan hålla på med
Ni i hopen
Vill att huve'n ska rulla
Tralala!
Men ni kan hålla på

Megärorna
Och alla andra
Vi drar till Paris
Dricker vin
Fallera
Svenskarna
Och vår jävla Jante
Varför bara straffa en
När
När
När alla
Alla här är svin
Lullilull
För svenskar är bra
På att hylla
Och att söndra
Avunden styr
Fallera!
Missunsamheten
När man fallit
Finns ingen där och tar emot
Ni
I hopen
Vill att huven ska rulla
Tralala!
Tralala!
Tralala!
För någon måste offras
För någon, någon måste offras

Ensemble:

Katarina!

Katarina:

Rena oss andra

Rena oss andra

Rena

Rena oss andra

Ensemble:

Katarina!

Sara:

Eh...nu blev det lite dålig stämning
Du kanske ska lämna Akademien ett tag?

Katarina:

Aldrig
Att jag blidkar
Härskarorna
Utanför börshuset
Knytblusarna
Metoo-horden
Scum-manifestets anhängare
Förfördelade
Maktlystna
Lögnaktiga
Författarna!

Horace:

Jaha. Där gick hon.

Sara:

Mycket spring i dörrarna på det här stället
Och jag som också skulle göra en storslagen sorti
Vi tar en annan låt först
Så blir dramaturgin mera logisk.

Sensmoral-koral:

Vad gör vi nu
Har vi lärt oss nånting
Nej inget
Inget alls har vi lärt oss
Vi som kunde allting
Hade snille och smak
Folkets tillit som närt oss
Är borta nu
Folkets tillit som närt oss
Är borta nu
Vi är bara spillror kvar
Någon kvinna någon karl
Vad händer sen
När vi är borta
Vem ska axla manteln
Vem har snillet att ta över
Ta över
Ta över
Ta över
Ta över
Ta över
Ta

Sara:

När jag är själv
Mm
Försöker jag förstå
Hur det hänger ihop
Jobbet och jag

Gjorde jag fel
Var jag inte så bra?
Gjorde jag fel?
Var jag inte så bra?

Förr var vi vänner
Mm
Han hälsade på
Vi min sjuksäng
Nånting hände på vägen

Gjorde jag fel
Var jag inte så bra?
Gjorde jag fel?
Var jag inte så bra?

Men när jag är själv
När alla har gått
Mm
Kommer Gittan till mig
Ja' må vara född i Malmö
Förskräckliga Malmö
På så många adresser
Mm
Jag hade svår barndom
Men jag har kommit långt
Ändå händer det
Att jag frågar mig

Gjorde jag fel
Var jag inte så bra?
Gjorde jag fel?
Var jag inte så bra?

Man kanske får veta
Först när man dör
Mm
Hur det hänger ihop
Med allting
Hur det hänger ihop

Med allting

Om man gjorde nå't fel
Var man inte så bra
Om man gjorde nå't fel
Var man inte så bra

Gjorde nå't fel
Var man inte så bra
Om man gjorde nå't fel
Var man inte så bra

Eller
Så är det bara
Tyst, tyst
Tyst, tyst
Tyst, tyst
Tyst, tyst
Tyst, tyst
Tyst, tyst

En journalist:

Sara! Lämna du din stol?
Hur känns det?
Vill du inte fortsätta?

Sara Danius:

Jo. Men det finns ju
annat att göra
här i livet

Gustav III:

Vadå?

Kör och ensemble:

Tystnaden är väldigt viktig
Tyst tyst tyst tyst
Tystnaden är väldigt viktig
Tyst tyst tyst tyst
Tystnaden är väldigt viktig
Tyst tyst tyst tyst